

27. maj 2016. godine

BLIC/BETA

RZS: Povećan broj preduzeća i promet, ali i broj onih koji su ostali bez posla

U odnosu na 2010. u Srbiji je 2014. bilo tek 5.732 preduzeća više, saopštio je Republički zavod za statistiku. Taj rast nose zapravo preduzetnici i mikro preduzeća kojih je bilo više, dok se broj velikih, srednjih i malih privrednika smanjivao.

U istom periodu beleži se i pad broja zaposlenih za čak 53.046. Ono što je zanimljivo je da je za to vreme u sektoru MSPP (mikro, malih, srednjih, velikih preduzeća i preduzetnika) značajno povećan promet, čak za 28,2 odsto. To se međutim očigledno nije odrazilo na zaposlene, već su suprotno očekivanjima, i pored povećanja profita u sektoru MSPP ostajali bez posla. U publikaciji RZS navodi se i da je u 2014. povećan je broj izvoznika u sektoru MSPP za 10,2 odsto u odnosu na 2010. godinu.

- Sektor malih i srednjih preduzeća važan je za razvoj ekonomije, zapošljavanje i ravnomeran regionalni razvoj Srbije, izjavio je danas direktor RZS Miladin Kovačević na predstavljanju publikacije "Preduzeća po veličini i preduzetnici u Srbiji, 2010–2014", koju je objavio zavod.

On je istakao da su za taj sektor opredeljeni i fondovi za podršku i dodao da Republički zavod objavljuje ovu publikaciju u trenutku kada je 2016. proglašena za godinu preduzetništva Srbije.

Kovačević je istakao da je publikacija zamišljena sa ciljem sveobuhvatnog statističkog praćenja prvenstveno malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, kao i radi obezbeđivanja međunarodno uporedivih indikatora njihovog poslovanja, prema standardima koje propisuje Evrostat.

Publikacija sadrži makroekonomske pokazatelje prema veličini preduzeća, odnosno na nivou mikro, malih, srednjih i velikih preduzeća, kao i za preduzetnike, u periodu od poslednjih pet godina.

Izabrani makroekonomski pokazatelji su broj preduzeća, odnosno preduzetnika, broj zaposlenih, promet, bruto dodata vrednost, broj izvoznika, izvoz robe, broj uvoznika, uvoz robe, kapital, domaći kapital, strani kapital, učešće domaćeg kapitala i učešće stranog kapitala. Kako je objavljeno, obračunom makroekonomskih pokazatelja za 2010. obuhvaćeno je 318.540 preduzeća u sektoru mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetnika (MSPP), a 2014. taj broj je povećan za 1,8 odsto.

Zavod za statistiku: Stanje u biznisu

Preduzetnika sve više, zaposlenih sve manje

U 2010. bilo je ukupno 318.540 ovih preduzeća, koja su zapošljavala 814.585 radnika, dok ih je na kraju 2014. bilo 324.272 sa svega 761.539 radnika

Na kraju 2014. godine u preduzetničkim radnjama, mikro, malim i srednjim preduzećima (MSPP) u Srbiji radilo je 53.046 radnika manje nego četiri godine ranije iako je broj tih preduzeća od 2010. porastao za 5.732 firme. Podaci iz publikacije „Preduzeća po veličini i preduzetnici u Republici Srbiji 2010-2014“, koju je objavio Republički zavod za statistiku, pokazuju da je za posmatrane četiri godine broj preduzetničkih radnji i mikropreduzeća porastao, dok je broj malih i srednjih preduzeća opao. U 2010. bilo je ukupno 318.540 ovih preduzeća, koja su zapošljavala 814.585 radnika, dok ih je na kraju 2014. bilo 324.272 sa svega 761.539

radnika.

Autor publikacije Milan Burzanović navodi da je 13.677 preduzeća izvezilo robu na kraju 2014. godine, što znači da je za četiri godine njihov broj porastao za 1.271 preduzeće. I sa uvoznici je slična situacija jer je sa 19.694 preduzeća 2010. godine njihov broj porastao na 20.748.

Upada u oči i da je učešće domaćeg kapitala u MSPP sa 78,3 odsto u 2010. za četiri godine opao za skoro 10 odsto.

Evo kako država podstiče sivu ekonomiju

SRPSKA LOGIKA: Paušalcu porez 300.000, a ilegalcu kazna 60.000!

Ko u našoj zemlji radi na crno, godišnje može da plati najviše tri kazne, koje najčešće iznose oko 20.000 dinara po jednoj, dok preduzetnik koji radi legalno mesečno plati minimum 22.000 do 25.000 dinara poreza

Oni koji prkose državi i rade na crno dobro su proračunali da će im se takav način poslovanja daleko bolje isplatiti, pa čak i ako ih inspekcija uhvati na delu. Naime, ako su baš veliki baksuzi, pred sudijom mogu da se nađu najviše tri puta godišnje i da plate oko 60.000 dinara kazne, pošto se u proseku izriču kazne od 20.000 do 30.000 dinara.

Nameti

S druge strane, preduzetnik paušalac svakog meseca mora da plati minimum 22.000 dinara poreza državi, što je oko 300.000 dinara godišnje. Kad se na sve to dodaju i ostali nameti koje paušalac mora da plati, a ilegalac ne mora, jasno je zašto je u Srbiji nemoguće

iskoreniti sivu ekonomiju.

- Imam dečju igraonicu i mesečno plaćam između 23.000 i 25.000 dinara paušal. Ista firma pored moje nije registrovana i ne plaća ništa. Ako inspekcija uopšte dođe i otkrije da nije registrovana, kazna kod sudije je između 10.000 i 20.000 dinara, a on će je izreći posle pola godine. Ako ga prijavim dva do tri puta godišnje, zbog sporosti sudova može da plati najviše 60.000 dinara i da nastavi da radi. Znači, meni država uzme 300.000, a njemu svega 60.000 dinara. Da sam znao da to tako funkcioniše, nikad ne bih prijavio firmu. Što sam lud da plaćam 10 puta više - kaže preduzetnik iz okoline Beograda i dodaje da su ljudi shvatili da im se više isplati da plaćaju kazne i zato mnogi odjavljaju firme i rade na crno.

Inspekcija radi

Da je ovo realnost u Srbiji, potvrđuje i Goran Macura iz odeljenja za opšti nadzor u Sektoru tržišne inspekcije i dodaje da sudije sude prema Zakonu o prekršaju, pa kazne često budu ispod 50.000 dinara,

koliko po Zakonu o inspekcijskom nadzoru iznosi minimalna kazna za neregistrovane firme.

- Kazne su retko kad dolazile do 50.000 dinara. Neko može dobiti i kaznu od svega 5.000 dinara. Prosečan iznos kazni je između 20.000 i 30.000 dinara. To je tako na nivou cele Srbije. Inspekcija ne može da zatvori krug u borbi protiv sive ekonomije. Ona samo konstatuje činjenice i podnosi zahtev prekršajnom sudu, koji to rešava u roku od tri do šest meseci. U skladu s novim Zakonom o inspekcijskom nadzoru, sud bi za drugi prekršaj trebalo da izriče veće kazne koje bi bile destimulativne za nelegalan rad - kaže Macura i dodaje da je za nelegalne trgovce najveća kazna kad im inspekcija oduzme robu koja može da vredi i do 200.000 dinara, što je više od sudske kazne.

Dragoljub Rajić

PREKRŠAJNI SUDOVI POZIVAJU POSLE PET MESECI

Dragoljub Rajić iz Mreže za poslovnu podršku ističe da sudije u praksi retko izriču maksimalne kazne onima koji su uhvaćeni da rade na crno.

- Sud uvek uzima olakšavajuće okolnosti. Od momenta podnošenja prijave prođe pet do šest meseci dok vas sud ne pozove. Prekršajni sudovi imaju ogroman broj predmeta, a sistem nije dovoljno informatizovan. Kazne su niske, a morale bi da budu srazmene obavljanju delatnosti i šteti koja se čini državi i onima koji rade istu delatnost - kaže Rajić i dodaje da bi se nelegalno poslovanje moglo iskoreniti tek kada bi ti koji tako rade odgovarali svom svojom imovinom.

ČINJENICE

780 zahteva Prekršajnom sudu podnela tržišna inspekcija zbog rada na crno u 2015. Godini

1/3 zahteva podnetih u toku godine bude rešena iste te godine

50.000 – 500.000 dinara iznosi kazna za preduzetnika koji radi na crno po Zakonu o inspekcijskom nadzoru

200.000 – 2.000.000 dinara iznosi kazna za pravno lice

22.000-100.000 dinara mesečno iznosi paušalni porez zavisno od delatnosti i opštine

"Hestil" i zvanično može da preuzme Železaru

Komisija za zaštitu konkurencije Srbije saopštila je da je odobrila kineskoj kompaniji "Hestil" da preuzme Železaru Smederevo.

Kako se navodi, komisija je 24. maja 2016. godine, odobrila koncentraciju učesnika na tržištu koja nastaje sticanjem kontrole društva Hestil iz Kine nad Železalom Smederevo, uz istovremeno sticanje i 50 odsto udela u kapitalu preduzeća za obradu i prevlačenje metala "Serbian Roll Service Company", i nad kojim će imati neposrednu zajedničku kontrolu sa drugim članom ovog društva.

Komisija navodi da je, prilikom donošenja odluke imala u vidu činjenicu da njeno sprovođenje neće ograničiti, narušiti ili sprečiti konkurenciju na tržištu Srbije.

U proceni efekata koncentracije, kako navodi, posmatrala je i širi kontekst sprovođenja kompletnog projekta, u cilju Zakona, odnosno mogućih pogodnosti za ekonomski napredak i dobrobit društva, kao i koristi potrošača.

Vlada Srbije je 18. aprila potpisala ugovor s "Hestilom" o prodaji imovine Železare Smederevo po ceni od 46 miliona evra, a najavljeno je da će prezimanje Železare biti završeno u junu. "Hestil" planira da Železara dostigne maksimalnu proizvodnju od 2,1 miliona tona i zadrži svih 5.050 radnika.

Cilj investicije Hestila od 300 miliona evra u osnovna sredstva i infrastrukturu Železare, kako je navedeno u ponudi, jeste postepena modernizacija opreme, poboljšanje efikasnosti, proširenje proizvodnog program i unapređenje ekološkog okruženja.

Uz savet većina firmi povećala obrt 58 odsto

Kroz program podrške razvoju malih i srednjih preduzeća u Srbiji 240 preduzeća je dobilo poslovne savete domaćih i međunarodnih konsultanata.

Na taj način su povećali konkurentnost i stimulisali rast.

Na konferenciji za novinare povodom završetka programa rečeno je da je čak 60 odsto preduzeća koja su dobila savete, povećalo obrt za oko 58 odsto, a više od polovine firmi koje su zatražile savet kroz taj program povećale su broj zaposlenih u proseku 46 odsto.

Direktor Evropske banke za obnovu i razvoj Daniel Berg rekao je da su to kompanije koje će nastaviti da rastu i da su dobar primer ostatku ekonomije.

On je naveo da je njima pružena pomoć da rešavaju i

prevaziđu probleme i izazove koji su bili pred njima.

Šef delegacije EU u Srbiji Majkl Devenport kazao je da je više od 200 preduzeća uz pomoć tog projekta našlo nova tržišta u Evropi i drugim zemljama.

On je naveo da je privatni sektor ključni element u razvoju zemlje, da je ovaj projekat sjajan primer koji pokazuje potencijal malih i srednjih preduzeća.

Ministar privrede Željko Sertić rekao je da je u okviru godine preduzetništva od ukupno 33 programa za koje je obezbeđeno 16 milijardi dinara, trenutno aktivno 25 programa.

On je naveo da će od tog novca biti bespovratno dodeljeno 4,6 milijardi dinara za pomoć mladima preduzetnicima, ženskom i socijalnom preduzetništvu.

Sertić je kazao da veliki problemi postoje na nivou lokalne samouprave u razumevanju važnosti ekonomije i da je lokalna ekonomija ključna karika koja Srbiji nedostaje.

On je kazao da je prethodne dve godine vlada vredno radila i počela ozbiljne strukturne reforme, koje će buduća vlada nastaviti.

Ministar je napomenuo da su smanjeni gubici republičkih javnih preduzeća i da je ostvaren pozitivan rezultat privrede.

Projekat podrške malim i srednjim preduzećima je počeo da se sprovodi 2013. godine, pod okriljem Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), a uz finansijsku podršku EU.

KRAJ APRILA Smanjen javni dug Srbije

Javni dug Srbije na kraju aprila 2016. godine iznosio je 24,25 milijarde evra, što je 71,3 odsto bruto domaćeg proizvoda (BDP), objavilo je Ministarstvo finansija Srbije.

U martu je javni dug bio 24,44 milijarde evra, što je 72 odsto BDP.

Na kraju 2015. godine javni dug je iznosio 24,80 milijardi evra, odnosno 76 odsto BDP-a.

Javni dug Srbije je na kraju 2014. godine iznosio 22,76 milijardi evra, odnosno 70,4 odsto BDP-a, dok je na kraju 2013. godine bio 20,14 milijardi evra, sa učešćem od 59,6 odsto u BDP-u.

Krajem 2000. godine javni dug je bio 14,17 milijardi evra ili 201,2 odsto BDP-a, a najniži iznos javnog duga bio je 2008. godine kada je iznosio 8,78 milijardi evra ili 28,3 odsto BDP.

Zakonom o budžetskom sistemu učešće javnog duga u BDP-u ograničeno je na 45 odsto.

"Vučić da nam garantuje - hoćemo po 200 EUR"

Članovi Udruženja radnika, penzionera i bivših radnika kompanije "Generaleksport" i "Internacional CG" protestovali su ispred Vlade Srbije u Beogradu.

Oni su tražili od premijera Aleksandra Vučića da primi predstavnike tog udruženja.

"Tražimo od premijera da nam da pismeni dokument, garanciju o hitnoj isplati novčanih naknada, 200 evra po godini staža zbog davno nastalog prava 29. maja 2009. godine", rekla je predsednica tog udruženja Zorica Sekuloski.

Ona je dodala da je tada 5.000 radnika i penzionera navedenih kompanija steklo pravo na isplatu naknade iz sredstava prodate dve imovinske celine "Blok xx" koji je prodat 26. juna 2008. godine Miroslavu Miškoviću i "Kopaonik" 29. maja 2009. koji je kupio Miodrag Kostić.

"Posle sedam godina, na osnovu dopisa Agencije za privatizaciju 31. decembra 2015. godine na dinarskom namenskom podračunu kompanije 'Internacional CG' nalazi se raspoloživ novac, 20.660.600 evra, koji po Socijalnom programu u okviru Programa restrukturiranja pripada radnicima", kazala je Sekuloska.

Okupljeni radnici najavili su da ukoliko im se ne ispuni zahev nastaviti protest u kojem će učestvovati veliki broj radnika.

Svaka druga mlada osoba nema posao

Svaka druga mlada osoba u Srbiji nema posao, a mladi koji su zaposleni izloženi su različitim oblicima eksploatacije, podaci su danas saopštenog istraživanja 'Mladi u Srbiji 2015'

Na okruglom stolu "Kako žive, u šta veruju i čemu se nadaju mladi u Srbiji?", koji su organizovali SeConS grupa za razvojnu inicijativu i Friedrich Ebert fondacija, predstavljani su rezultati tog istraživanja.

Koautorka istraživanja i studije Dragana Stanojevića kazala je da **četrvtina stabilno zaposlenih i petina mladih koji istovremeno rade i školuju se rade više od 50 sati nedeljno, često bez nadoknade za prekovremeni rad.**

Ona je dodala da **7,4 odsto mladih u Srbiji istovremeno radi i školuje se**, a nefleksibilnost sistema obrazovanja čini dve trećine mladih u velikoj meri materijalno zavisnim od roditelja.

Koautorka istraživanja i studije Smiljka Tomanović kazala je da je obrazovna nejednakost među mladima u Srbiji očigledna i da se generacijski prenosi.

"Mlada osoba čiji roditelji imaju završenu osnovnu školu ima 4,2 puta manju mogućnost da završi srednju školu, a čak 79 puta manju mogućnost da stekne više ili visoko obrazovanje", kazala je ona.

Istraživanje koje je tokom 2015. godine SeConS grupa za razvojnu inicijativu sprovedla na reprezentativnom uzorku u Srbiji pokazalo je da je **stepen formalnog učešća mladih u politici, pre svega iskazan kroz članstvo u političkim partijama, među najvišim u Evropi.**

Pretpostavlja se da je to članstvo instrumentalno, s ciljem lakšeg pronalaženja posla, s obzirom da su mladi

pretežno pasivni, a ne aktivni članovi stranaka.

"Mladi u Srbiji su gotovo ujednačeno pozicionirani na skali levica-desnica. Najviše veruju vojsci i verskim organizacijama, a manje političkim institucijama – skupštini, vladi i političkim partijama", piše u saopštenju.

Prosečna neto plata u aprilu u Srbiji 49.249 dinara

Prosečna neto plata isplaćena u aprilu u Srbiji iznosi 49.249 dinara, i nominalno je veća za 7,4 a realno za 7,0 odsto u odnosu na mart 2016, objavio je danas Republički zavod za statistiku.

Prema saopštenju statistike, prosečna aprilaska bruto zarada iznosi 67.464 dinara i u odnosu na prethodni mesec nominalno je veća za 7,0 odsto a realno za 6,6 procenata.

Rast zarada isplaćenih u aprilu u odnosu na prethodni mesec, rezultat je kako dinamike isplata, tako i isplate godišnjih i kvartalnih bonusa. Naime, zbog uskršnjih i prvomajskih praznika, krajem aprila su isplaćene i zarade koje bi inače bile isplaćene početkom maja, objašnjava RZS.

Aprilaska prosečna bruto zarada je u odnosu na isti mesec 2015. nominalno veća za 7,9 odsto i realno za 7,5 odsto, dok je neto plata nominalno povećana za 8,0 a realno za 7,6 odsto.

Prema računici statističara, i prosečna neto plata i bruto zarada isplaćena u periodu januar-april 2015. godine veća je u poređenju sa istim lanjskim periodom za isti procenat - nominalno za 5,4 odsto, a realno za 4,2 odsto.

NAJBOLJI ŽIVOT U SRBIJI: U ovom gradu plate su DUPLO VEĆE nego u ostatku zemlje

Prosečna neto zarada u aprilu bila je 49.249 dinara i bila je nominalno 7,4 odsto veća u odnosu na mart ove godine, a realno sedam odsto.

Rast zarada isplaćenih u aprilu u odnosu na mart rezultat je kako dinamike isplate, tako i isplate godišnjih i kvartalnih bonusa. U Republičkom zavodu za statistiku objašnjavaju da su zbog uskršnjih i prvomajskih praznika, krajem aprila isplaćene i zarade koje bi inače bile isplaćene početkom maja.

Prošlomesečna prosečna neto plata u Vojvodini bila je 814 dinara veća od republičke i iznosila je 50.063 dinara. Veću prosečnu platu u odnosu na republičku imale su samo dve oblasti u Vojvodini, Južnobanatska – 50.084 i Južnobačka – 60.403 dinara, dok je preostalih pet imalo prosečne plate manje čak i od republičkog proseka.

Prosečna neto plata prošlog meseca u Zapadnobačkoj oblasti iznosila 47.190, u Sremskoj 44.048, u Severnobačkoj 42.956, u Srednjobanatskoj 41.277 i u Severnbanatskoj 40.818 dinara.

Pretprošlog meseca najveća prosečna plata zabeležena je u Bačkoj Palanci. Naime, tokom aprila meseca najveću prosečnu platu primili su zaposleni u Apatinu – 79.801 dinar. Odmah uz njih su zaposleni u opštini Beočin, koja je prošlog meseca izbila na drugo mesto, s prosekom od 79.130 dinara.

Novi Sad je treći po visini prosečnih primanja – 68.299 dinara, zatim Vršac s prosekom od 62.207 dinara. Potom redom slede vojvođanski gradovi Odžaci – 56.624, Pećinci sa 54.817, Kovin sa 54.577, Bačka Palanka sa 50.164, Pančevo sa 49.951 i Sremska Mitrovica sa 47.063 dinara.

Pad prosečnih zarada

Međutim, kada se posmatra rast i pad prosečne zarade u prošlom mesecu u pojedinim vojvođanskim opštinama u odnosu na mart ove godine, vidi se da su one opale upravo u Alibunaru i Bačkom Petrovcu, gde su i bile najmanje, a najviše porasle u opštinama koje su u martu imale znatno manje prosečne zarade nego prošlog meseca. Tako se u Alibunaru beleži pad prosečne aprilske zarade u odnosu na martovsku od 3,4 odsto, a u Bačkom Petrovcu od 6,5.

Opštine sa nižim prosečnim platama kojima ni bonusi nisu pomogli su Alibunar sa prosekom od 29.389, Bački Petrovac – 29.905, Sečanj – 31.958, Irig – 32.430, Čoka – 32.530, Bač – 32.646, Kovačica – 33.854 i Mali Idoš – 33.298 dinara.

Ako uporedimo prosečne plate radnika većine vojvođanskih opština s najvišom i najnižom prosečnom zaradom u prošlom mesecu, dođe se do podatka da je zarada zaposlenih u Apatinu čak 50.412 ili Beočinu - 49.225, veća od plata u mnogim drugim već pomenutim opštinama.

U isto vreme prosečna aprilska plata u Apatinu porasla je čak 62,7 odsto u odnosu na mart, dok je taj procenat rasta u Beočinu 61,7 odsto. U Odžacima je prosečna aprilska plata 44 procenta veća u odnosu na mart, u Kovinu 39,1, Novom Sadu 32, Kovinu 27,1 i u Šidu 20,6 odsto.

Šta predviđa nacrt zakona o komunalnim delatnostima

PKS odlučuje ko može da se bavi pogrebnom delatnošću?

NAŠA PRIČA

Grobljima u Srbiji ubuduće bi mogle da upravljaju i firme koje nisu u većinskom državnom vlasništvu, kako je to sada, ali bi o tome ko sve može da se bavi pogrebnom delatnošću mogla da odlučuje Privredna komora Srbije. Naime, ove dve izmene su predviđene novim zakonom o komunalnim delatnostima koji je trenutno u fazi nacrta. Uvođenje PKS kao faktora koji odlučuje da li neko ispunjava uslove da se ovim bavi moglo bi da značajno ugrozi konkurenciju i rad privatnika na tržištu, navode u Komisiji za zaštitu konkurencije.

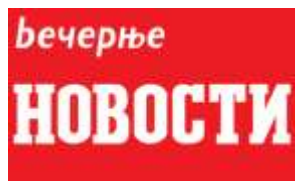
Komisiji nije jasno šta su razlozi zbog kojih se PKS kao "samostalna, nevladina, poslovno-stručna i interesna asocijacija pravnih i fizičkih lica koja obavljaju registrovanu privrednu delatnost" poveravaju poslovi državne uprave. Ovakvu izmenu u zakonu Komisija ocenjuje kao "nepotrebnu i potencijalno negativnu za stanje konkurencije".

Iz Udruženja privatnih pogrebnika Srbije kažu da oni nisu

bili pozvani da učestvuju u izradi Nacrta zakona. Prema rečima Dragana Zdjelara, iz ovog Udruženja, apsurd je to da se Privrednoj komori Srbije poveri da odlučuje ko može da se bavi pogrebnom delatnošću.

- Sa sigurnošću mogu da tvrdim da to ne postoji nigde u svetu. Kakve kvalifikacije oni imaju da to rade? Mi smo kao udruženje registrovani u APR, tražili smo da budemo primljeni i u PKS. Međutim, odbijeni smo sa obrazloženjem da ne pripadamo komunalnoj delatnosti. Kako sada mogu oni da dobiju pravo da odlučuju o tome ko može da radi, a ko ne - ističe Zdjelar.

Opširnije u štampanom izdanju od petka.

Velike firme štede na radnicima

Zarade zaposlenih pale za oko dva odsto, najviše zbog najvećih kompanija

PLATE u ovom delu Evropu godinama unazad ne prate privredni rast. Prošle godine zarade su blago porasle u Makedoniji (2,5 odsto), Crnoj Gori (1,4) i Sloveniji (0,5), dok su u Srbiji pale (2 odsto), baš kao i u Bosni i Hercegovini (1,3) i Hrvatskoj (0,9). U Srbiji su primanja veća, pokazuju podaci Mreže za poslovnu podršku, u malim i srednjim preduzećima, ali su zato velike kompanije i lane štedele na zaposlenima.

Zajedničko za region, kako se čulo u četvrtak na konferenciji o ljudskim resursima koja je počela na Beogradskoj bankarskoj akademiji, jeste i to što je mali raspon između minimalne i prosečne zarade. Zato veliki broj zaposlenih različitog obrazovanja i zaduženja prima istu, najnižu platu. U svim zemljama podjednako se žale i na opterećenja primanja. U Sloveniji je tako bruto plata za oko 50 odsto "teža" od neto plate. U Srbiji je prosečno opterećenje 64 odsto, u Bosni i Hercegovini 69 odsto, dok hrvatska država na poreze i doprinose uzme skoro čitavu platu - od 90 do 100 odsto.

- U Srbiju prevashodno dolaze kompanije koje traže jeftinu radnu snagu iz niskoprofitabilnih grana industrije - kaže Dragoljub Rajić iz Mreže za poslovnu podršku. - Problem je u tome što Srbija nema strategije po industrijskim granama koje bi odredile koji su to značajni investitori čiji dolazak vredi stimulisati. Bolje je stimulisati kompanije koje prave visokotehnološki proizvod. Nekima date 10 miliona evra i oni iz toga godinama imaju besplatnu radnu snagu, a mladi i obrazovani odlaze.

POSVEĆENOST

- NAŠI poslodavci radije daju pare nego što nekoga pohvale, a to je žalosno - upozorava Živka Pržulj, profesor BBA. - Poslodavci ne razmišljaju mnogo o tome kako će motivisati zaposlene. Imaju predrasude da je svako zamenjiv. Ako neće Pera, hoće Mika i Žika. Ali nema rezultata bez posvećenih ljudi.

"Neće više ni u BG već na granicu sa Rumunijom"

U Srbiji se plate uglavnom isplaćuju na osnovu najjednostavnijih kriterijuma, školske spreme i godina staža, dok na njih malo utiču učinak i vrednoća pojedinca

Profesorka Živka Pržulj kazala je na konferenciji "Zarade i modeli nagrađivanja" u Beogradskoj bankarskoj akademiji da bi konačno u regionu na zarade trebalo da počne da se gleda kao na investiciju, a ne na trošak, ističući da one niske ne idu u korist ni poslodavcima, jer su demotivacione.

"Pored svih problema kao što su neisplaćivanje zarada, njihova visina koja je ispod egzistencijalnog minimuma, većina organizacija i dalje kreira sisteme zarada na osnovu najjednostavnijih kriterijuma", rekla je Pržuljeva, navodeći da se na taj način ne dobija adekvatan učinak zaposlenih.

Ona smatra da bi službe za ljudske resurse trebalo da budu aktivnije i da s menadžerima dizajniraju sisteme zarada koji će pojedincima omogućiti da znaju pravila - koliko rada i rezultata donosi koliku zaradu.

"Jako je važno da se što više izbegava individualno ugovaranje, samovolja i procena pojedinih vlasnika i menadžera, što je kod nas prisutno", rekla je Pržuljeva.

Profesorka sa Beogradske bankarske akademije kaže da sada vlada trend nagrađivanja prema učinku, kao i to da svaki pojedinac može naći motivaciju u sistemu.

"Postoje ljudi koji vole veći fiksni deo zbog sigurnosti, i koliko god se trude žele istu zaradu, a postoje i oni koji ne žele fiksni deo, već da im se rezultati i zalaganja isplate", rekla je ona.

A da je danas u Srbiji teško pronaći kvalitetne radnike, potvrdio je Dragoljub Rajić iz Mreže za poslovnu podršku, rekavši da **kompanije počinju da "uvoze" radnu snagu, kao i da svoje firme otvaraju u blizini granica.**

"Čak i neki strani investitori koji su došli u Srbiju, ili razmišljaju da dođu, više ne biraju Beograd, niti centralnu Srbiju, već žele da podignu svoje fabrike u graničnom pojasu. Interesantne su granica sa Rumunijom, Bugarskom ili prema Makedoniji. Smatraju da je bolje da imaju dve do tri zemlje iz kojih mogu da povuku kadrove, jer su svesni da ih u Srbiji nema dovoljno", upozorava Rajić.

On je dodao da je zbog toga važno da država ide tragom privatnog sektora, koji traži da se naš obrazovni sistem iznutra promeni, ukazujući da se mladi uglavnom obrazuju na opštim smerovima i da nedostaju specifična znanja.

"Došle su inostrane kompanije, imamo sve više stranih hotelskih lanaca u Beogradu, sve više naših kompanija koje rade na proizvodnji softvera, i šta se onda dešava? U delatnostima koje mogu da predvode razvoj, privreda nailazi na zid, jer nema kadrova", objasnio je Rajić.

Rajić je ukazao da je jedno od rešenja, osim promene obrazovnog sistema, i saradnja s regionom.

"Želimo da pospešimo to da, ne samo da neko ko studira u Srbiji ode na praksu u hrvatske ili slovenačke kompanije, nego da taj proces bude inverzan, odnosno da i njihovi studenti mogu da dođu u neke kompanije koje su ovde u Srbiji. Ta saradnja je vrlo važna da bi postojali kvalitetni ljudski resursi", zaključio je Rajić.

Fond za razvoj odobrio prve kredite za početnike

Upravni odbor Fonda za razvoj odobrio je na današnjoj sednici prva četiri kredita za početnike u ukupnom iznosu od 12,6 miliona dinara, od čega je bespovratnih sredstava 3,8 miliona dinara, a ostatak povoljan kredit Fonda.

Kako je saopštilo Ministarstvo privrede, krediti su odobreni po Programu podsticanja razvoja preduzetništva kroz finansijsku podršku za početnike u poslovanju, koji se realizuje u cilju sistemske podrške sektoru mikro i malih preduzeća i preduzetnika i jedan je od 33 programa u okviru Programa Vlade Srbije "Godina preduzetništva".

Program sprovodi Ministarstvo privrede u saradnji sa Fondom za razvoj, a podrška obuhvata kombinaciju 30 odsto bespovratnih sredstava i 70 procenata kredita Fonda za razvoj.

U saopštenju se navodi da će Upravni odbor Fonda u narednom periodu, jednom mesečno, razmatrati sve pristigle zahteve po ovom programu.

Upravni odbor Fonda za razvoj je odobrio još 27 povoljnih kredita po sopstvenim programima koje realizuje u Godine preduzetništva za podršku investicijama, nabavku trajnih obrtnih sredstva i održavanje tekuće likvidnosti.

Kako je navedeno, sve informacije o odobrenim zahtevima za kredit objavljene su na sajtu www.fondzarazvoj.gov.rs, a spisak svih realizovanih zahteva za kredit i isplaćenih sredstava biće objavljen na sajtu www.godinapreduzetnistva.rs, odmah, nakon ispunjenja svih potrebnih zakonskih procedura i isplate kredita.

Ministarstvo finansija: "Fijat Krajsler automobili Srbija" i dalje najveći srpski izvoznik

Ukupna vrednost izvoza 15 najvećih izvoznika u prva četiri meseca ove godine iznosila je 1,25 milijardi evra, a najveći izvoznik iz Srbije i dalje je kragujevačka kompanija "Fijat Krajsler Automobili Srbija" (FCA), a slede je Tigar Tajers iz Pirota i smederevska Železara, objavilo je Ministarstvo finansija.

U prva četiri meseca, FCA Srbija, na listi 15 najvećih izvoznika, ubedljivo prednjači sa izvozom od 427, 8 miliona evra, dok je drugoplasirani Tigar Tajers ostvario 112, 2 miliona, a Železara Smederevo izvoz od 80 miliona evra.

Na četvrtom mestu, u istom periodu našla se niška kompanija Filip Moris, sa izvozom od 71,6 milion evra, a sledi je HIP Petrohemija sa četvoromesečnim izvozom u vrednosti od 57, 6 miliona evra.

Naftna industrija Srbije iz Novog Sada, u prva četiri meseca ostvarila je izvoz od 57,3 miliona evra cime se plasirala na šesto mesto najvećih izvoznika u Srbiji, a sledi je Tetra Pak production iz Beograda sa izvozom od 54, 9 milion evra.

Osmi je Jugoimportu-SDPR sa ostvarenim izvozom od 53,3 miliona evra, a zatim MK group sa 53 miliona.

Na desetom mestu je Jura korporejšn iz Rače sa izvozom od 51, 5 miliona evra, koju prati kompanija Gorenje koja je u istom periodu ostvarila izvoz od 50, 8 miliona evra.

Na 12. mestu je Leoni vajering sistem iz Prokuplja sa izvozom od 48 miliona evra, a na 13. Viktorija grupa sa ostvarenim izvozom u prva četiri meseca od 47,9 miliona evra.

Pretposlednje mesto pripalo je Hemofarmu iz Vršca sa izvozom od 47, 5 miliona evra, a poslednje, 15. Društvu za trgovinu Robert Boć Beograd čiji je izvoz 42,1 miliona.

Ministarstvo finansija objavilo je listu 15 najvećih izvoznika pozivajući se na podatke Uprave carina.

Najnovija studija

OKO 500.000 LJUDI UMRLO ZBOG PARA: Jede ih rak jer nemaju novca za lekove

Globalna finansijska kriza je mogući uzrok 500.000 prevremenih smrtnih slučajeva od raka u periodu od 2008-2010. godine

Mnogi pacijenti isključeni su iz procesa lečenja zbog nezaposlenosti ili rezova u zdravstvenoj zaštiti, pokazali su danas objavljeni rezultati jedne studije.

"Na osnovu naše analize smo procenili da je ekonomska kriza povezana sa preko 260.000 prevremenih smrtnih slučajeva od raka u zemljama Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD - koja ima 34 članice) u periodu od 2008. do 2010. godine", izjavio je autor studije sa Imperijal koledža u Londonu, Mahiben Marutapu, a prenosi agencija Frans pres.

To, kako je dodao, sugeriše da je u ovom periodu moglo biti preko 500.000 prevremenih smrtnih slučajeva od raka u svetu.

Samo za Evropsku uniju, procene se kreću oko 160.000 prevremenih smrtnih slučajeva, za SAD oko 18.000, a za Francusku oko cifre od 1.500 prevremenih smrtnih ishoda.

"Zaključili smo da je rastuća nezaposlenost povezana sa rastom stope mortaliteta od raka", naveo je Marutapu.

U ovoj studiji, istraživači su koristili statističke podatke Svetske zdravstvene organizacije i Svetske banke iz preko 70 zemalja sveta, sa preko dve milijarde stanovnika, kako bi analizirali vezu između nezaposlenosti, potrošnje na zdravstvenu zaštitu i stope mortaliteta od raka.

Ovaj trend je analiziran u periodu od 20 godina, od 1990. godine do 2010. godine, a utvrđeno je da je svaki jednogodišnji rast stope nezaposlenosti povezan sa 0,37 prevremenih smrtnih slučajeva na 100.000 ljudi.

I državne ustanove na meti izvršitelja

Pažnju javnosti privukli su nedavni slučajevi kada su izvršitelji u Nišu popisivali kompjutere u sudu i vozila u Hitnoj pomoći zbog neplaćenih sudskih troškova strankama, odnosno neisplaćenih poreza i doprinosa.

Izvršitelji popisuju imovinu državnih insitucija i ustanova

institucije i javna preduzeća više nisu privilegovane kad je reč o izvršavanju obaveza i plaćanju dugova, troškova, zaostalih zarada, jer sada i njima izvršitelji "kucaju na vrata", popisuju i prodaju pokretnu imovinu radi namirenja potraživanja.

"To nije zakonska novina, već dokaz da sistem izvršenja konačno radi", kaže predsednica Komore izvršitelja Aleksandra Trešnjev.

Zaplena novčanih sredstava sa računa preduzeća vršena je i od Železnica Srbije, Kongrapa, Partizanskog puta i drugih, a jednoj od pomenutih firmi, prema saznanjima Tanjuga, preti popis pokretnih stvari, jer joj je račun u blokadi, a ima nenamirena potraživanja.

Takva, zakonom propisana mogućnost, postoji više godina unazad, ali, dok su izvršenja sprovodili samo sudovi, do 2012. godine, oni nisu koristili taj način naplate duga od javnih insitucija, dok se nisu uključili i profesionalni izvršitelji.

Naime, kada je račun preduzeća, institucije ili ustanove u blokadi ili kada na njemu nema novčanih sredstava,

Zakon o izvršenju i obezbeđenju daje mogućnost naplate potraživanja popisom, procenom i prodajom svih njihovih pokretnih stvari radi namirenja izvršnih poverilaca, bez obzira da li su poverioci fizička ili pravna lica.

Od ovoga su Zakonom izuzete samo taksativno navede stvari - a to su pokretne stvari koje služe za odbranu i bezbednost države, rekao je Tanjugu izvršitelj iz Beograda Nemanja Protić.

"Pokretne stvari u svojini ili u državini izvršnog dužnika, čak i kada su u pitanju državne ustanove, kao što su škole, bolnice, sudovi, mogu da budu predmet popisa i procene, osim pokretnih stvari koje se nalaze u vojnim ustanovama", ukazao je Protić.

To se upravo i desilo u Nišu.

Protić kaže da, iako Zakon propisuje tu mogućnost, ranije, kada su samo sudovi sprovodili izvršenja, sudovi nisu pribegavali takvim metodama izvršenja.

Za predsednicu Komore izvršitelja, ovi primeri su dokaz da sistem funkcioniše.

Prema njenim rečima, izvršni dužnik u toj procesnoj poziciji i njegova imovina i do sada je mogla da bude predmet zaplene i namirenja, ali se u praksi to nije dešavalo.

"To je ono zbog čega se stvara pogrešna predstava da je u pitanju novina i novo ovlašćenje. To nije novost, već dokaz da sistem izvršenja konačno radi", naglasila je Trešnjev.

Inače, od trenutka popisa stvari do prodaje zakon je predvideo rok između 15 do 30 dana u kojem dužnik može dovoljno da izvrši svoju obavezu.

"Zaključak o prodaji pokretnih stvari mora biti istaknut i na oglasnoj tabli i na internet stranici suda u tom roku da bi se potencijalni kupci upoznali sa svojstvom tih stvari i eventualno prijavili na aukciju, odnosno javnu prodaju. U tom periodu se i dužniku daje, praktično rok za dobrovoljno izvrši svoju obavezu", ukazuje Protić.

Izvršitelj je naveo da u svojoj dosadašnjoj praksi nije sprovodio izvršenja popisom stvari, jer je, kako je naveo, pribegavao sprovođenju izvršenja zaplenom novčanih sredstava sa računa izvršnih dužnika, među kojima je bilo škola, vojnih ustanova, preduzeća i sudova.

"Postoji veliki broj takvih primera i dosta nerešenih slučajeva. U pitanju su mahom neisplaćene zarade, troškovi advokata, veštaka, i službenih lica koja su obavljala neku vrstu poslova za sudove ili ostale državne institucije, a koji zbog manjka sredstava u budžetu ili sredstava na računima nisu izvršili svoje obaveze", naveo je Protić.

Kada su u pitanju neisplaćene zarade, radnici mogu svoja potraživanja iz radnih odnosa da naplate angažovanjem izvršitelja, a od jula 2014. godine izvršni postupak se pokreće na osnovu obračuna zarade.

Izvršitelj u praksi, u kratkom roku pronalazi imovinu poslodavca koju može činiti oprema, mašine, vozni park, zalihe ili potraživanja koje poslodavac ima prema svom dužniku i te imovine naplaćuje potraživanje zaposlenog.

Izvršitelj za svoju uslugu naplaćuje naknadu po propisanoj tarifi.

Trka za radno mesto u "Ikei", sve više "otvorenih" biografija

Na nedavno završenom konkursu za 10 rukovodećih radnih mesta u prvoj "Ikeinoj" robnoj kući u Srbiji stigla je 3.491 prijava. Najviše kandidata je iz Beograda. Povećano je interesovanje i iz drugih gradova Srbije, a ima prijava i iz inostranstva. U "Infostudu" kažu da država više nije popularan poslodavac i da sve više ljudi kao poželjnog poslodavca navodi stranu privatnu kompaniju. Do leta 2017. "Ikea" u Srbiji planira da zaposli 300 ljudi.

Više od 700 prijava stiglo je za poziciju menadžera za odnose sa kupcima. I ljudski resursi i dizajn enterijera bili su među najpopularnijima. Stiglo je i oko 900 takozvanih otvorenih biografija, što znači da se kandidati nisu prepoznali u ponuđenim poslovima, ali žele da rade za "Ikeu".

Kompanija "Ikea" ima snažnu korporativnu kulturu koja se bazira na određenim vrednostima, pa su to tražili i od kandidata.

"To nije nikakva naučna fantastika to je ono što se može smatrati univerzalnim ljudskim vrednostima. To je recimo skromnost, stalna želja za napredovanjem, snaga volje, da obrate pažnju na troškove. Mi kao kompanija imamo biznis filozofiju koja se bazira na tome da ponudimo proizvode koji su pristupačni većem broju ljudi. Da bismo postigli tu pristupačnost cena mi moramo da obraćamo pažnju na troškove u svim delovima Ikea operacija", kaže Maja Vujašković Đureinović iz "Ikea Srbija".

U "Ikei" kažu da ih ne čudi ovoliki broj prijava, i da je slična priča bila pre otvaranja robne kuće u Zagrebu. Istraživanja "Infostuda" pokazuju da se kandidati sve češće odlučuju za strane privatne kompanije.

"Samim tim što donose na tržište rada neke ustanovljene procedure, razvijenu organizacionu kulturu, tačno uspostavljeni sistem napredovanja ljudi koji uđu u takve sisteme. Sa druge strane, to je materijalna stabilnost sigurno. Tako da ih svi ti razlozi čine mnogo zanimljivijim i atraktivnijim nego u ovom trenutku državne firme", kaže Tatjana Vidaković iz "Infostuda".

U Srbiji u proseku za jedan konkurs stignu 154 prijave. Najtraženija zanimanja su iz oblasti informacionih tehnologija, trgovine i administracije.

"Iz godine u godinu imamo različite trendove. Oseća se pad poslova iz oblasti ekonomije, ali s druge strane raste ponuda poslova iz oblasti mašinstva, zatim je tu transport, magacin, recimo", kaže Tanja Vidaković.

Početkom juna očekuje se oglas za još nekoliko radnih mesta u sektorima hrana, logistika i nabavka. Sledeći veći talas zapošljavanja predviđen je za septembar.

"Fortune magazin" je ove godine "Ikeu" uvrstio na listu 100 najboljih kompanija na svetu za rad. Ta kompanija ima 172.000 zaposlenih u 47 zemalja.

KOSTIĆEV ŠEĆERNI PLAN ZA SRBIJU

Najbogatiji srpski biznismen otkriva poslovne ciljeve

Miodrag Kostić, srpski kralj šećera, veruje da će dobiti saglasnost Komisije za zaštitu konkurencije za kupovinu i četvrte šećerane u Srbiji.

- Antimonopolska komisija nam je tražila dodatnu dokumentaciju zbog istražnog postupka u vezi sa kupovinom šećerane u Senti. Verujemo da ćemo dobiti saglasnosti Komisije. U suprotnom, šećeranu ne bismo ni kupovali - rekao je Kostić za „Blic“.

Vlasnik „MK grupe“ tako je odgovorio na naše pitanje kako komentariše odluku Komisije da konačan sud o njegovom zahtevu donese tek nakon dodatnih ispitivanja. Inače, Komisija je u zaključku navela da bi Kostićev „Sunoko“ preuzimanjem senčanske šećerane „TE-TO“ ostvario čak 70 do 80 odsto učešća na tržištu Srbije.

Kostić za „Blic“ odgovara da su njegove šećerane „proizvođači, a ne supermarketi, koji mogu da zloupotrebe svoje monopolsko pravo“.

- Sada proizvodimo 350.000 tona šećera godišnje, što je 150.000 tona više nego što bi trebalo Srbiji. Kupovinom šećerane u Senti proizvodićemo još više, ali ćemo biti i spremniji za ulazak u EU - kaže Kostić, napominjući da je šećerana u Senti trenutno u „ogromnoj blokadi i da bi mogla da ode u stečaj“.

On najavljuje dalje širenje „MK grupe“.

- Kupovinom kompanija širimo svoju odgovornost. „MK grupa“ je prošle godine zapošljavala 5.000 radnika, a ove godine 7.000. Zasad ćemo se širiti na region, a u fokusu su poljoprivreda, hoteli i banke. Naš cilj je da polovinu ukupnog prihoda ostvarujemo iz naših firmi u inostranstvu. Sada nam 50 odsto profita dolazi ili iz stranih firmi koje imamo u Ukrajini ili iz izvoza - kaže Kostić.

O Vučićevom programu

Na pitanje „Blica“ da li se slaže sa programom nove vlade koji je sastavio mandatar Aleksandar Vučić, u kojem se polovina od deset tačaka tiče ekonomije, Kostić je rekao da je program odličan, ali da očekuje i rezultate.

- Ne bih ništa ni dodavao niti oduzimao. Sa programom se apsolutno slažem, samo treba sačekati realizaciju - rekao nam je Kostić.